

Lezen Matteüs 51-12 (vs. 5: zalig de zachtmoedigen)

De zachtmoedigen beërven de aarde. Dat staat natuurlijk haaks op wat wij in de wereld om ons heen zien. Wij zijn veel vertrouwder met die andere uitspraak: de brutalen hebben de halve wereld.

Als de Here Jezus dit woord zachtmoedig opneemt in zijn zaligsprekingen dan herkennen zijn Joodse luisteraars daar onmiddellijk Psalm 37 in. In die Psalm leert David: mensen wees niet jaloers op het succes van de goddelozen en maak je niet kwaad over de bedrivers van ongerechtigheid. Want nog even en de goddelozen zijn er niet meer. En dan komt het, maar de ootmoedigen beërven het land en verlustigen zich in grote vrede (37:11). Ootmoedig, zachtmoedig, de Griekse vertaling van het OT gebruikt voor de vertaling van beide woorden hetzelfde woord. Deze Psalm 37 laat precies zien wat de Here Jezus bedoelt met zachtmoedigheid. Sta af van toorn, laat de grimmigheid varen, wees niet jaloers, dat sticht louter kwaad. In die sfeer zit je met zachtmoedigheid. Het is de houding van vriendelijkheid zonder agressie en mildheid zonder toorn. Zachtmoedigheid maakt dat je open in de wereld kunt staan, onbevangen in de verhouding tot elkaar.

Ging het in de vorige zaligsprekingen nog vooral over onze verhouding tot God, nu komt onze relatie met onze medemens naar voren. Maar dat neemt niet weg dat deze zaligspreking alles met de vorige te maken heeft. Zachtmoedigheid heeft te maken met je verhouding tot God. Het gaat hier niet over een karaktertrek. Zo iets van, je hebt mensen die een wat stugger karakter hebben en je hebt mensen die een beetje softer zijn. Dat zijn dan de zogenaamde zachtmoedigen. Nee, zachtmoedigheid is een vrucht die groeit in je leven omdat je in verbinding met God staat. Geen wonder dat zachtmoedigheid genoemd wordt in Galaten 5:22, u weet wel, dat bekende vers over de vrucht van de Geest. Hier is het duidelijk, zachtmoedigheid is geen inspanning van jezelf: vanaf nu zal ik gaan proberen wat zachtmoediger te worden. Een dergelijk goed voornemen is gedoemd te mislukken. Wij kunnen niet in eigen kracht het karakter van Jezus naleven. Daarin zullen we hopeloos falen. Nee, zachtmoedigheid is een vrucht, die groeit vanwege je omgang met de Here Jezus. Wie wandelt met Jezus zal gaan ervaren dat de Heilige Geest het karakter van Jezus laat groeien in je leven. Zachtmoedigheid en al die andere facetten van de vrucht zoals liefde, blijdschap, vriendelijkheid en trouw zijn een gevolg van het leven met Hem. Wie beseft dat hij door genade een kind van God is,

iemand die arm van geest is en daarom uit zichzelf met lege handen staat, zal als vanzelf mild worden naar zijn broeder of zuster. Nogmaals, zachtmoedigheid is een vrucht, geen eigen prestatie. Een vrucht die groeit bij ieder mens die afgestemd is op de Gever van de vrucht, God zelf!

Nu vinden veel mensen zachtmoedigheid geen aantrekkelijke eigenschap. Het roept altijd iets op van een watje, een softie. Maar de vraag is of de bijbel dat wel wil zeggen. In de bijbel staan twee voorbeelden van zachtmoedigheid. In het Oude Testament staat dat Mozes de zachtmoedigste is van alle mensen en in het Nieuwe Testament staat van Jezus dat Hij zachtmoedig is en nederig van hart. Maar als we nu eens naar Mozes en Jezus kijken dan komen toch niet bepaald watjes of softies tegen. Mozes was een sterke leider, die verschrikkelijk boos kon worden, zijn woorden konden striemen en zijn ogen vuurschieten. In zijn boosheid heeft Mozes ooit een Egyptenaar doodgeslagen.

En Jezus optreden was ook niet altijd zachtaardig. Toen hij op het tempelplein kwam en daar zag dat Gods huis in een beestenmarkt was veranderd werd hij boos. Hij smiet tafels om, joeg beesten naar buiten, de zweep ging er over. Je moet het maar durven.

Maar wat houdt nu die zachtmoedigheid in die Mozes en Jezus kenmerken? Ik zou zachtmoedigheid willen omschrijven als: niet opkomen voor eigen recht, maar opkomen voor het recht van een ander (of Ander), als het moet ten koste van jezelf. Mozes had op een gegeven moment te maken met het feit dat Mirjam, zijn zus, ook wel wat meer in de pap te brokkelen wilden hebben. Op dat moment kwam Mozes niet voor zichzelf op, maar liet het oordeel aan God. Hij deed z'n mond niet open. En toen zijn zus gestraft werd met melaatsheid bad Mozes voor haar genezing.

Diezelfde houding zien we ook heel sterk bij Jezus terug. Hij werd tijdens zijn verhoor bespot, gespuugd en geslagen, maar Hij deed z'n mond niet open. Hij liet het oordeel aan God en kwam niet op voor zichzelf. Maar dat wordt anders als het om de eer van God gaat. Want dat was aan de orde toen Jezus het tempelplein schoonveegde. Een gebedshuis waar het naar uitwerpselen stinkt en het een gemekker en geblaas is van jewelste vraagt om krachtig ingrijpen.

En iets dergelijks zien we ook als Mozes geconfronteerd wordt met een volk dat in extase om het gouden kalf loopt te springen. Mozes smijt de stenen tafelen aan stukken, want nu is de eer van een Ander (met hoofdletter) in het geding.

Zachtmoedigheid is dus niet een week karakter. Zachtmoedig is de moed hebben

niet voor jezelf op te komen maar voor een ander.

Ik kwam ergens het volgende voorbeeld van zachtmoedigheid tegen: Tijdens de 2^e wereldoorlog zat een stel gevangenen in een barak in een concentratiekamp. Iedere avond kwam een bewaker binnen en iedere avond zocht hij dezelfde man uit om hem af te ranselen. De andere gevangenen zagen het avond aan avond in machteloze woede aan. Wat kon je er tegen beginnen? Totdat op een avond een van de gevangenen naar de bewaker toe ging en zei: Als u dan beslist iedere avond iemand moet afranselen, neem dan vanavond mij eens. Dit kwam voor de bewaker volledig onverwacht. Het feit dat deze man bereid was zichzelf te laten afranselen in plaats van de andere gevangene bracht hem zo in de war dat hij verdween en nooit meer terug kwam. Dat is nu zachtmoedigheid. Bij schreeuwend onrecht je stem verheffen, als het moet ten koste van jezelf.

Dat is de zachtmoedigheid die Jezus ons laat zien. Leer van Mij, ik ben zachtmoedig (Matt.11:29), zei Hij. Hij was bereid om op te komen tegen het onrecht in de wereld en er zelf kapot aan te gaan. Als een schaap werd Hij naar de slachtbank geleid, Dat was de prijs die Hij betaalde. Hij zei: neem Mij maar in hun plaats. Ik zal die dood sterven. Die dood die zij verdiend hebben.

Wie met deze Heiland leeft hoeft niet langer eigen rechter te spelen. Hij weet God is rechter en daarom kiest hij ervoor om het oordeel aan God te laten. Dan ben je geen zacht eitje, maar dan ben je sterk. Mensen die zich druk maken voor eigen rechten vinden nergens en nooit rust. Maar de zachtmoedigen wel, die lopen frank en vrij als erfgenamen rond. Omdat ze weten, dat straks als dat Koninkrijk aanbreekt zij de hele aarde zullen beërven.

AMEN